

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

2. Nulla pecca[n]di infirmitas in homine.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

potuerit & nolle. Vnde ne quid de illa scrupuli remaneret sine ullo discrimine de utraque voluntate pronunciat: Quod, arbitrium liberum, ante mali, postea boni necessitate subvertitur. Indicans eadem penitus ratione uti mali necessitate rationem peccati, ita boni necessitate boni operis rationem extingui. Nam isti indifferentia ad bonum simul & malū eque capitaliter alterutrius partis necessitas inimica est; quod signifi-

Lib. 1. oper. cat. Iulian. quando dicit non ita gratiam operari imperf. cont. ut fabricetur qua fuerat ad utroque distincta liberum ut aliquando ea exclusa vel boni vel mali cuiquam necessitas credatur incumbere, verum ut arbitrio libero omne adiut. rium cooperet. r. Et quādo alio in loco

Ibid. f. 121. clamat: Possibilitas est ad hoc solum excubans ne homo vel in peccatum a quoquam impellatur, vel a peccato abstrahatur voluntate captiva, quam non posse capi si deus ipsa noluerit, testatur fortitudo &c. Quod alibi efficacissime brevissimeque expressit: Quod captivum est liberum non est, quod liberum est, captivum non est. Nam captivum, hoc est ad unam partem boni vel mali esse necessitatum sive determinatum, ita ut non possit contrarium, vult esse contradictorium liberi: duo in a

que iungit, inquit idem Iulianus, liberum, & non liberum, id est liberum & captivum, illi quidam rei de qua agimus (id est libero arbitrio) convenire non possunt. Tibi vero stultitiam singulari impud. n. tiam novam, impietatem veterem adesse testantur.

Ex quibus iam facile est intelligere cur tan- topele Pelagiani divinæ gratiæ necessitatem horruerint; ad volendum atque operandum

A bonum. Duas namque istius rei causas invenio, de quibus latius alibi differendum erit. Vna est gratiæ illius absentia, nam cum illa gratia Dei à liberrima donantis voluntate pendere doceretur, paucique concedi, atque ita tamen esse necessaria ut sine illa nihil penitus appeti vel agi posset boni necessario consequi videretur, altera illius bicernis indifferentiæ parte sublata, solam superesse in homine qui caret gratia necessitatem mali. Quem Pelagianorum sensum nonnulla loca quæ iam jam allegavimus, sine ulla ambiguitate declarant & sapius Iulianus in libro primo operis imperfecti adversus Augustinum stomachatur. Altera est gratia illius presentia præsertim si voluntatem nolentem oblinatamque præveniat hæc liquidem præcaeteris omnibus Pelagianam torquet superbiam; videtur enim aperte sequi, hominem invitum ad bonum cogi, hoc est, determinari, captivari, necessitari, si nolentem gratia voluntatem impellat ad bonum. Quid enim est aliud cogi, nisi ad aliquid faciendum ab alio inclinari reluctante voluntate? Vnde ex opposito capite libertas tollitur, quia si sic ad bonum voluntas à Deo per gratiam cogitur & impellitur, iam nulla superest in illo momento indifferentia ad faciendum aut volendum malum, quia voluntas ponitur per gratiam determinata ad bonum. Sed de utroque capite infra fusius, hic enim annotasse sufficit.

Nulla peccandi infirmitas in homine.

CAPVT SECVNDVM

QUÆ cum ita generaliter statuant Pelagiani de illa indifferenti ad peccandum & non peccandum libertate, dubitari non immerito potest quid de peccandi facilitate atque pronitate, quam infirmitatem dicimus, seu bene agendi difficultatem sentiant.

Iam supra diximus cum de ignorantia tractarem Pelagianos Augustino teste docuisse ignorantiam & difficultatem sine quibus nullus homo nascitur & primordia non supplicia esse nature. Quod non ita intelligendum est quasi significare voluissent aliquam ex ipsa natura beneviviendi difficultatem inscribi vel adnasci ignorantiam, per quam in peccatum præcipitemur, sed tantummodo ipsas concupiscentias atque passionibus & ignorantias parvulorum, ex quibus secundum Catholicos beneviviendi difficultas & peccandi pronitas oritur sic esse naturales, ut tamen nullam beneviviendi difficultatem afferant. Verba namque quæ citavimus non Pelagij sunt vel discipulorum eius, sed Augustini. Magno enim vaniloquio loquacitas Pelagiana contendit, laudabilem illam naturam hominis nihil in se protus continere, quo præcipitemur in malum, vel quod

A spiritui repugnando abascendendo virtutum omnium culmine remoretur. Audi Pelagium invicta ut putat hoc ratiocinatione colligentem: *Quis fecit homini spiritum? sine dubio Deus. Apud Aug. Carnem qui creavit? Ideo credo Deus. Bonus est lib. de anima qui utrumque creavit Deus? Nihil dubium est. Et gratia verumque quod bonus aut hoc creavit bonum est? Con. 6. 54. fitendum est. Si igitur & spiritus bonus & caro bona ut a bono auctore condita, qui fieri potest, ut duo bona possint sibi esse contraria? Ecce sublatam radicem omnis difficultatis, contrarietatem carnis & spiritus, qua remota, quid homini arduum esse possit, cum quicquid agendum sibi proposuerit solo id voluntatis nutu fiat? Nihil enim spiritui bonum volenti contrarium est, quo reluctante seu in malum impellente non fiat. Vnde Pelagius in Epistola ad Demetriadem: Ab hac eam (naturam) tantummodo invidiam vindicamus ne eius vitio ad malum videamur impelli. Tātam enim statuit subinde nature integritatem & ad bene vivendum facilitatem antequam consuetudinum perversarum pondere degravetur, ut eam teste Augustino cum peccandi facilitate aqua lance perpenderet Quo sane sensu illam secularis authoris vocem: falso quaritur de natura sua genus humani, toto*

Lib. 1. oper. imperf. f. 53.
Lib. 1. oper. cat. Iulian. quando dicit non ita gratiam operari imperf. cont. ut fabricetur qua fuerat ad utroque distincta liberum ut aliquando ea exclusa vel boni vel mali cuiquam necessitas credatur incumbere, verum ut arbitrio libero omne adiut. rium cooperet. r. Et quādo alio in loco
Ibid. f. 121.
Fol. 123.
Fol. 124.

Apud Aug. lib. de anima
Con. 6. 54.
Epist. 106. ad Paulin. versus fin. Salsg. in prolog. Iu. Martino.

Lib. de nat. & gratia. toto libro quem refellit Augustinus, quantis potuit disputandi viribus exaggeravit, hinc illa cõmunissimæ contra Catholicos invective quod in natura invidiam conversationis sordes re-
Lib. 3. cont. Inl. 6. ult. fundarent. Quod delectaret eos causari imbecillitatem
Lib. 2. cont. Inl. operu. Celest. lib. de perfect. Inl. 6. natura dicere carnem congenitis obnoxiam esse peccati nec in voluntate hominis emendationis esset. in lo-
care. Sola enim voluntate facile hoc fieri posse dicunt, cum persacile voluntas possit voluntate mutari. Nam si peena cuiquam ostenderetur aut gloria, aut contra, incommodum, aut voluptas quorum acerbicare sensu animus in-

A horresceret, aut levioze mulceretur, hoc non tam vehementem impulsam, aut necessitatem partis alterius, quam occasionem dumtaxat esse volent, qua pro nutu suo in quamcumque placuerit partem voluntas utatur. Hoc enim vult illud occasionis, vocabulum, quod lubentissime usurpare Pelagiani solent. Vnde contra istam Pelagianam superbiam Augustinus: Sed tutamquam in calidam inter Angelos immortalius habitans verba infirmitatis & mortalitatis irridet.
Inl. lib. 1. oper. imperf. f. 36.
Lib. 6. cont. Inl. c. 13.

Peccandi infirmitas non potest infligi à Deo in pœnam præcedentis peccati.

CAPVT TERTIVM.

NE QVÆ verò tantum nullam peccandi infirmitatem homini insertam esse, sed neque veluti pœnam peccati præcedentis à Deo infligi posse, contendunt. Nam medicus, inquit Pelagius, ad curandum iam vulneratum paratus esse debet; non debet autem ut sanus vulneretur optare. Addit, non debuisse hanc ægritudinem contrahi peccatis, ne ad hoc esset ista pœna peccati, ut comitterentur plura peccata. Nam quod valde absurdum videtur, sequeretur, materiam peccati esse vindictam si ad hoc peccator infirmatus est ut plura peccaret. Sed longius multo pergit discipulus eius Iulianus. Nam de libidine differens, quæ inter concupiscentias peccandi que ægritudines non potestrema est, eam etiam laudabilem fore putat velut ultricem sceleris, ac ministram Dei, si iniquitatem veluti pœna consecuta crederetur. Iusta libido, ait error ille, & laudis præconio prædicanda, si eum qui Deo non obediit, illi non obediendo (hoc est sua contra voluntatem aut spiritum rebellionem) punivit. Et paulò post: quia nihil ea potest laudabilis estimari, si iniquitate ultia commissa est (iniquitatem ultia commissam, legendum puto.) Si vindicavit iniuriam Dei & quia ita consortium peccati non habuit ut officium vindicantis assumeret. Et quia pudicitia contra istam

A infirmitatis plagam dimicet, sic arguendo inferebat: Si libido pœna peccati est abiciendam esse pudicitiam ne rebellis in Deum castitas illatam ab eo deestur evolvere sententiam. Qua subtilitate, pistillo videlicet obtusiore, dicit alibi: Si res qua decemey ordinata est, ad Deum pertinet, & res qua ad Deum pertinet bona est, bonum est itaque subditum esse diabolo. quoniam institutus à Deo per hoc ordo servatur; sequiturque ut malum sit rebellare diabolo quoniam per resurrectionem institutus à Deo cydo turbatur. Quæ verba eo tendunt, ut probet neque diabolo neque libidini esse resistendum si Deo ordinata neque puniente peccatum, homo demoni atque libidini veluti pœnæ divinitus inflictæ subditus nascitur. Ne verò sine gravi causa negasse viderentur peccandi infirmitatem esse posse peccati pœnam fundamentum huius opinionis Pelagius protulit: Primum, inquit, deo disputandum est quod per peccatum debilitata dicitur & immutata natura. Vnde ante omnia querendum puto, quid sit peccatum, substantia aliqua, an omnino substantia carens nomen, quo non res, non existentia, non corpus aliquod, sed perperam facti actus exprimitur. Deinde adjungit: Credo ita est. Et si ita est quomodo potuit humanam debilitare vel immutare naturam, quod substantia caret?

Malæ consuetudines difficultatem bene vivendi afferunt.

CAPVT QVARTVM.

QVÆ quamquam ita generaliter Pelagiani statuunt, unanimi tamen consensu jam inde ab initio hæresis usque in finem docuerunt, malorum hominum imitatione & actuum frequentatione malas consuetudines contrahi, quæ animo ita firmiter inhaerent, ut etiam secunda natura vocarentur. Has esse solas quæ voluntati bonæ resisterent; Neque verò, ait Pelagius, alia nobis causa difficultatem benefaciendi facit, quam longa consuetudo vitiorum, qua nos infecit à patre,

A paulatimque per multos corripuit amos, & ita postea obligatos sibi & addictos tenet ut viam quodammodo videatur habere naturæ. Omne illud tempus, quo negligenter edocti, id est, ad vitia eruditissimi &c. Nunc nobis resistit, contraque nos venit & novam voluntatem impugnat usus veteris. Et post ipsum Iulianus: Ille enim in membris legem per flagitiorum usum sanctis consiliis inter principia tamen emendationis rebellis consuetudinem malam vocabat, quæ ab eruditissimis etiam seculi dici solet esse secunda natura. Nempe propter inhaerendi infirmitatem, propter